

Ženske in moški s skupnimi močmi za končanje nasilja nad ženskami in dekleti

Mednarodni dan žensk 2009

“Vsi, moški in ženske, pripadniki in pripadnice vojske ter mirovnik sil, državljani in državljanke, voditelji in voditeljice, nosimo odgovornost, da pomagamo končati nasilje nad ženskami. Države preprosto morajo spoštovati svoje obveze po preprečevanju nasilja, krivce nasilja pa morajo pripeljati pred roko pravice in zagotoviti žrtvam popravilo le teh. Vsak izmed nas mora odločno spregovoriti proti nasilju v krogu družine, na delovnem mestu in v družbi, le tako se bodo nasilna dejanja nad ženskami končala.”

Generalni sekretar Ban Ki-moon

Februarja 2008 je generalni sekretar Združenih narodov Ban Ki-moon sprožil kampanjo pod geslom “S skupnimi močmi za končanje nasilja nad ženskami (UNite to End Violence against Women),” ki predstavlja začetek večletnih prizadevanj za preprečevanje in končanje nasilja nad ženskami in dekleti v vseh koncih sveta.

Nasilje nad ženskami ne pomeni samo grobo kršitev človekovih pravic, ampak povzroča tudi ogromne socialne in ekonomske stroške ter spodkopava prispevek žensk k razvoju, miru in varnosti. Predstavlja resno grožnjo dosegu mednarodno sprejetih razvojnih ciljev, vključno z Milenijskimi razvojnimi cilji.

Tema letošnjega mednarodnega dneva žensk se glasi 'Ženske in moški s skupnimi močmi za končanje nasilja nad ženskami in dekleti' in poziva k priznanju nujne potrebe po združitvi spolov pri premagovanju nasilja nad ženskami. Mednarodni dan žensk je sicer 8. marec, vendar se bo s tem dnevom povezana serija dogodkov Združenih narodov začela že 5. marca. Od tega je že skoraj stoletje, odkar dan žensk ponuja priložnost, da se poklonimo dosežkom žensk ter da izpostavimo potrebe in skrbi žensk na nacionalni, regionalni in mednarodni ravni. To leto se ponuja priložnost, da skličemo ženske in moške iz vseh koncev sveta ter jih pozovemo, da ukrepajo proti nasilju nad ženskami in v skladu s cilji kampanje generalnega sekretarja.

Kampanja se je začela leta 2008 in bo trajala do leta 2015, nagovarja pa vlade, civilno družbo, ženske organizacije, mladino, privatni sektor, medije in celotni sistem Združenih narodov, da združijo sile pri naslavljanju globalne pandemije nasilja nad ženskami in dekleti. Svoje temelje ima v obstoječem mednarodnem pravu in temeljnih politikah ter izkorišča gonilno silo, ki obkroža to temo in ki se izraža v rastočem številu iniciativ s strani sistema Združenih narodov, vlad in nevladnih organizacij.

“Za ukrepanje proti nasilju nad ženskami ne obstaja samo en pristop. Kar deluje v eni državi, ni nujno, da bo želene rezultate prineslo tudi v drugi. Vsaka država mora ustvariti svojo strategijo,” je poudaril generalni sekretar ob zagonu kampanje. “Obstaja pa univerzalna resnica, primerna za vse države, kulture in družbe: nasilje nad ženskami je nesprejemljivo, zanj ni nikoli opravičila, še najmanj pa tolerance.”

Nasilje nad ženskami - trenutno stanje

- Danes so ženske v svojem življenju velikokrat tepene, prisiljene v spolne odnose ali kako drugače zlorabljene, v nekaterih državah celo vsaka tretja ženska.
- Na svetovni ravni je vsaka peta ženska v svojem življenju žrtev posilstva ali poskusa posilstva.

- Polovica žensk, ki umrejo zaradi umora, so umorjene od svojih takratnih ali preteklih partnerjev.
- Za ženske med 15. in 44. letom je nasilje eden glavnih vzrokov za njihovo smrt ali invalidnost.
- V več kot 80-ih odstotkih primerov trgovanja z ljudmi so žrtve ženskega spola.
- Več kot 130 milijonov danes živečih deklet in žensk je prestalo pohabljenje spolnih organov.
- Na podlagi študije med 24.000 ženskami iz desetih držav jih med 55 in 95 odstotki v primeru fizične zlorabe s strani partnerjev ni poiskalo pomoč pri nevladnih organizacijah, varnih hišah ali policiji.

S skupnimi močmi za končanje nasilja nad ženskami in dekleti

- Splošni cilj kampanje generalnega sekretarja je povečanje osveščenosti javnosti in večanje politične volje ter sredstev za preprečevanje in odzivanje na vse oblike nasilja nad ženskami in dekleti, in sicer po vsem svetu.
- Generalni sekretar poziva vse vlade, civilno družbo, ženske organizacije, mladino, privatni sektor, medije, celotni sistem Združenih narodov ter moške in ženske posamezno, da združijo sile pri naslavljanju globalne pandemije nasilja nad ženskami in dekleti.
- Kampanja zagotavlja kolektivno platformo, ki lahko pritegne širok spekter družbenih akterjev, in sicer na ravni globalne mobilizacije brez primera, ki povezuje njihove iniciative s prizadevanjem generalnega sekretarja.

Zastavljenih je pet ključnih točk, ki predstavljajo osnovno merilo uspešnosti kampanje in njene cilje do leta 2015:

- Nacionalna zakonodaja obstaja, da se spopada in kaznuje vse oblike nasilja nad ženskami in dekleti v skladu z mednarodnimi standardi človekovih pravic.
- Sprejemanje nacionalnih akcijskih načrtov se izvaja večsektorsko, načrti pa morajo biti podkrepjeni z ustreznimi ukrepi, katerim sledi njihovo uresničevanje.
- Zbiranje podatkov in njihova analiza je institucionalizirano, periodične raziskave pa se izvajajo na podlagi različnih oblik nasilja nad ženskami in dekleti.
- Zaženejo se nacionalne in/ali lokalne kampanje, družbena mobilizacija pa vključi raznoliko število akterjev civilne družbe, ki stremijo k preprečevanju nasilja in podpori zlorabljenim ženskam in dekletom.
- Sistematično se naslavlja spolne zlorabe v konfliktnih situacijah (oboroženih spopadih), in sicer na ravni vseh mirovnih in varnostnih politik. V okviru tega se oblikuje in vpelje temeljne mehanizme za zaščito pred množičnimi posilstvi in za njihovo preprečevanje.

Do leta 2015 želi kampanja s svojimi cilji doseči učinke v velikem številu držav, tako na nacionalni kot na lokalni ravni, in sicer pri ustvarjanju zakonodaje, akcijskih načrtov in sproščanju proračunskih sredstev, namenjenih reševanju problematike. Sočasno mora potekati uresničevanje teh ukrepov, vključno s programi za preprečevanje nasilja ter razpoložljivimi mehanizmi za pomoč in integracijo zlorabljenih žensk in deklet. V okviru kampanje obstaja tudi upanje, da bo ta v veliki meri pripomogla k večanju ozaveščenosti in družbeni mobilizaciji s ciljem končanja vseh oblik nasilja nad ženskami in dekleti ter vključitev moških in dečkov v preprečevanje nasilja.

Pot naprej: moški in ženske z roko v roki

Vključenost moških, tako mladih kot starih, v odpravo nasilja nad ženskami je ključ do uspeha. V skladu s tem je generalni sekretar napovedal oblikovanje 'Mreže moških voditeljev', ki bodo skozi svojo predanost cilju končanja nasilja nad ženskami in dekleti delovali kot navdih za moške po vsem svetu.

Že sedaj obstajajo obetajoči primeri združenj, skozi katera moški opozarjajo na potrebo po končanju družbenega sprejemanja nasilja nad ženskami:

- Kampanja 'Bele pentlje' spodbuja moške in dečke k zavezi, da ne bodo nikoli storili, oprostili ali molčali v primeru nasilja nad ženskami. V okviru kampanje se je razvilo izobraževalno gradivo in delovni napotki, ki stremijo k preoblikovanju drže moških nasproti nasilju. Gradivo so razdelili po šolah, univerzah, podjetjih in sindikatih. Od začetka kampanje v Kanadi leta 1991 se je razširila v več kot 47 držav v Afriki, Aziji, Evropi, Latinski Ameriki in Pacifiku (glej www.whiteribbon.ca).
- Brazilska nevladna organizacija, imenovana Instituto ProMundo, ki ima sedež v Rio de Janeiru, spodbuja pretežno mlade moške iz favel Ria k spoštovanju enakosti spolov in k preprečevanju nasilja nad ženskami, mladino in otroki. Praksa se je prenesla v več kot 20 držav, kampanje organizacije in njeni izobraževalni programi pa pomagajo moškim in dečkom, da izprašujejo tradicionalne 'norme', ki so povezane z moškostjo, hkrati pa spodbujajo k izogibanju nasilnega vedenja (glej www.promundo.org.br).

Spletni viri

Mednarodni dan žensk 2009: www.un.org/events/women/iwd/

Kampanja generalnega sekretarja: <http://endviolence.un.org>

Ukrepi Združenih narodov proti posilstvu in spolnemu nasilju v oboroženih spopadih:
www.stoprapenow.org

Reci NE nasilju nad ženskami (Sklad ZN za ženske - UNIFEM): www.saynotoviolence.org

Kampanja 'V-Day' (podprta s strani Sklada ZN za pomoč otrokom - UNICEF): <http://newsite.vday.org/>

16 dni aktivizma (podprto s strani Sklada ZN za prebivalstvo - UNFPA, UNIFEM in Svetovne zdravstvene organizacije - WHO): www.cwgl.rutgers.edu/16days/home.html

WomenWatch – Internetni portal ZN za žensko enakopravnost in opolnomočenje:
www.un.org/womenwatch

* * * * *